

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MERSİN TARSUS BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7.	DENETİM BULGULARI	11
8.	EKLER.....	39

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durum Tablosu.....	3
Tablo 2: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3:Bütçe Gelirleri Tablosu.....	4
Tablo 4:Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri (2021-2023)	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri (2021-2023)	6
Tablo 7:Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler.....	6
Tablo 8 : Vadesi Geçen Kira Alacakları Tablosu	27

KISALTMALAR

ÇTV : Çevre Temizlik Vergisi

KDV : Katma Değer Vergisi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Peşin Olarak Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi
2. Belediye Şirketine Ayni Sermaye Transferi Kapsamında Verilen Arsaların Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılmaması
3. Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman İşlemlerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması
4. Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabı'nda İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatın Yasal Süresi İçerisinde Banka Hesaplarına Geçmemesi
2. Yevmiye Kayıtlarının Sıralı Olarak Yapılmaması
3. Belediyeye Aktarılması Gereken Çevre Temizlik Vergisi Payının Tahsil Edilememesi
4. Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar İle İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi
5. Belediyeye Ait Stadyumun Kiraya Verilmesinde Tahmin Edilen Bedelin Gerçekçi Belirlenmemesi
6. Meslek Odaları Birliğine Taşınmaz Tahsis Edilmesi
7. Muhtelif Nitelikteki Taşınmazların İhale Edilmeden Kullanıma Bırakılması
8. Park Alanları Üzerinde Bulunan Yapıların, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde Belirtilen Nitelik ve Ölçülere Uygun Olmaması
9. Vadesi Geçtiği Halde Tahsil Edilmeyen Bazı Kira Alacakları İçin İcra İşlemlerinin Başlatılmaması
10. Spor Kulübü Niteliğinde Olan Derneklere Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsislerinin İptal Edilmesine Karşın Fiilen Kullandırılmaya Devam Edilmesi
11. Gecekondu Fonu Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması
12. Harcama Yetkilisi Mutemedi Olmayan Kişilere Avans Verilmesi

13. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

14. Otopark Yönetmeliği Gereğince Alınan Bedellerin Amacı Dışında Kullanılması

15. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

16. Tasarruf Tedbirlerine Uygun Olmayan Alımların Yapılması

17. Uçak Bileti ve Konaklama Hizmeti Alımlarında Çeşitli Sorunlar Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Tarsus Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Tarsus Belediyesinin karar organı olan Tarsus Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 37 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Tarsus Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 birim belirlenmiştir. Bunlar Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Sağlık İşleri Müdürlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 5 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 31 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcısına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Personele ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durum Tablosu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	800	267
Sözleşmeli Personel	2	2
Kadrolu İşçi	397	143
Geçici İşçi	153	98
Toplam	1352	510
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1073

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Tarsus Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Tarsus Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklene/Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	25.301,82	155.841.000,00	20.134.000	176.000.301,82	142.030.688,52	33.853.889,43	115.723,87
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.311,21	26.150.000,00	3.872.000,00	30.030.311,21	18.503.404,15	11.491.400,99	35.506,07
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	252.632,02	432.681.000,00	241.983.865,27	674.917.497,29	575.442.574,39	75.967.716,33	23.507.206,57
4	Faiz Giderleri	-	8.050.200,00	-	8.050.200,00	4.163.703,49	3.886.496,51	-
5	Cari Transferler	-	24.701.000,00	3.650.000,00	28.351.000,00	21.049.189,36	7.301.810,64	-
6	Sermaye Giderleri	14.196.189,36	383.115.000,00	834.980.025,52	1.232.291.214,88	332.144.389,65	611.525.877,65	288.620.947,58
7	Sermaye Transferleri	-	10.000,00	-	10.000,00	-	10.000,00	-
9	Yedek Ödenek	-	108.949.800,00	-37.807.000,00	71.142.800,00	-	71.142.800,00	-
Toplam		14.482.434,41	1.139.498.000,00	1.066.812.890,79	2.220.793.325,20	1.093.333.949,56	815.179.991,55	312.279.384,09

Tarsus Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesiyle 1.139.498.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 14.482.434,41 TL ile 1.066.812.890,79 TL yıl içinde eklene ödenekle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 2.220.793.325,20 TL olmuştur. Yıl içinde 1.093.333.949,56 TL bütçe gideri yapılmış, 815.179.991,55 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 312.279.384,09 TL ödenek ise 2024 yılına devretmiştir.

Tablo 3: Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı(TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	127.623.000,00	132.370.771,73	3.645.844,63	128.724.927,10	% 100,80
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	54.160.000,00	66.625.388,26	257.226,12	66.368.162,14	% 122,54
04-Alınan Bağış ve Yardımlar	5.917.469,51	9.236.003,13	0,00	9.236.003,13	% 156,08
05-Diğer Gelirler	430.715.000,00	555.959.572,10	3.084,20	555.956.487,90	% 129,07
06- Sermaye Gelirleri	1.499.030.000,00	94.821.608,91	31.875,00	94.789.733,91	% 6,32
08- Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	% 0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	% 0,00
Toplam	2.117.445.469,51	859.013.344,13	3.938.029,95	855.075.314,18	40,38

2023 yılı bütçe gelirleri tablosunda yer alan veriler çerçevesinde, sermaye gelirleri dışındaki gelir kalemlerindeki gerçekleşme yüzdelerinin tahminleri aştığı görülmektedir. Bu durumun oluşmasında önceki yıldan gelen tahakkukların cari yılda tahsil edilmesi etkilidir.

Tablo 4:Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Toplam Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri(Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	176.000.301,82	142.030.688,52	80,69
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	30.030.311,21	18.503.404,15	61,61
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	674.917.497,29	575.442.574,39	85,26
04- Faiz Gideri	8.050.200,00	4.163.703,49	51,72
05- Cari Transferler	28.351.000,00	21.049.189,36	74,24
06- Sermaye Giderleri	1.232.891.214,88	332.144.389,65	26,94
07- Sermaye Transferleri	10.000	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	71.142.800,00	0,00	0,00
Toplam	2.221.383.335,20	1.093.333.949,56	49,21

2023 yılında bütçe gider gerçekleşmesi %49 seviyesinde olup, herhangi bir ödenek üstü harcama bulunmamaktadır.

Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri (2021-2023)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	55.330.333,47	85.343.337,10	132.370.771,73	54	55
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	30.215.064,82	45.322.696,47	66.625.388,26	50	47
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.120.762,55	5.054.502,47	9.236.003,13	77	82
Diğer Gelirler	162.931.990,52	305.116.648,83	555.959.572,10	87	82
Sermaye Gelirleri	16.496.208,28	12.104.727,58	94.821.608,91	-26	6,83
Toplam	266.094.359,64	452.941.912,45	859.013.344,13	70	89
Bütçe Gelirlerinden Red ve	1.250.747,80	6.000.965,47	3.938.029,95	3,79	-34

İadeler Toplamı (-)					
Net Toplam	264.843.611,84	446.940.946,98	855.075.314,18	68	91

Bütçe gelirlerinin son 3 yıldaki yüzdesel değişimi incelendiğinde 2023 yılında daha yüksek bir oransal artış görülmektedir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri (2021-2023)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	49.277.403,24	78.916.385,08	142.030.688,52	60	79
SGK Devlet Prim Giderleri	8.156.259,41	12.922.204,22	18.503.404,15	58	43
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	94.238.367,08	216.721.416,91	575.442.574,39	129	165
Faiz Giderleri	4.768.934,34	2.463.900,08	4.163.703,49	-48	68
Cari Transferler	8.365.062,96	15.821.208,36	21.049.189,36	89	33
Sermaye Giderleri	68.432.642,12	140.841.109,83	332.144.389,65	105	135
Sermaye Transferleri	410.184,05	0,00	0,00	-100	0
Toplam	233.648.853,20	467.686.224,48	1.093.333.949,56	100	133

2023 yılında önceki döneme göre gerçekleşen oransal değişim büyük oranda mal ve hizmet alım giderlerindeki artıştan kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 847.311.080,60 TL, Faaliyet Geliri 840.528.452,32 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 6.782.628,28 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediye şirketlerinin hissedarı olduğu şirket bulunmamakta olup, Tarsus Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Emekçi Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	60.606,06	20.000,00	33
2	Tarsus İmar Ltd.Şti.	39.563.659,00	38.376.750,00	97
3	Aksa Gaz Dağıtım A.Ş.	160.000.000,00	1.056.000,00	0,66

4	Tarsus-Teski (Turizm, Eğitim, Sağlık, İnşaat, San. ve Tic.) A.Ş.	Kültür,	16.570.749,00	16.570.749,00	100
---	--	---------	---------------	---------------	-----

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Tarsus Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının

güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik Plan ve Performans Programı mevzuata uygun şekilde hazırlanarak zamanında yayınlanmıştır. Ancak iç kontrol risklerinin tam ve doğru şekilde belirlenerek risklerin değerlendirilmesine yönelik (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi önem düzeyine karar verme) çalışmalar yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır. Yetki devirleri mevzuata uygundur.

Yapılan görevlendirmelerde “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuş, belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurularak kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi hazırlanmıştır.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare Faaliyet Raporu ile Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevzuata uygun şekilde hazırlanmıştır ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kere değerlendirilmekte, sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmadığından iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Tarsus Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Peşin Olarak Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin peşin olarak tahsil edilen gelirler ait olduğu dönemle ilişkilendirilmeden kaydedilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'nın niteliğinin açıklandığı 286'ncı maddesinde, bu hesabın içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na ilişkin işlemleri açıklayan 287'nci maddesinde, gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirmek üzere bu hesapta izleneceği; 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'nın işleyişini açıklayan 288'inci maddesinde ise, peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabı'na kaydedileceği, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na kaydedileceği, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesap'ta kayıtlı tutarlardan ilgili oldukları ay sonlarında gelir olarak tahakkuk ettirilenlerin bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabı'na alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'na ilişkin işlemleri açıklayan 337'nci maddesinde, peşin tahsil edilen gelirlerden, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabı'na, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin bu hesaba alacak, bu hesapta kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların dönem sonunda bu hesaba borç, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Belediyenin 2023 yılında izleyen yıllara ait peşin olarak tahsil ettiği kira geliri 1.158.000,00 TL olup bu tutarın 772.000,00 TL'si gelecek yıllara ait olan kira geliridir. Uygulamada ise elde edilen kira gelirleri bir bütün olarak değerlendirilmekte, içinde bulunulan aya ait gelir olarak kaydedilmektedir. Bu durum ise izleyen dönemlere ait gelirlerin mali tablolarında izlenmemesine neden olmakta, dönemsellik ilkesinin uygulamaya geçirilmesini sınırlamaktadır.

Kamu idaresi, kira gelirlerinin sağlanması hususunda ilgili birimlerle görüşmeler gerçekleştirildiğini ve tahsilatın sağlanmasına yönelik işlemlerin yapılacağını belirtmiştir. Bununla birlikte bulguya konu edilen husus tahsil edilmiş bulunan kira gelirlerinin dönem bazında izlenmesine ilişkindir.

Gelirlerin tahsil edilmesi hususunda Yönetmelik hükümlerinin uygulanarak ilgili gelirlerin ait olduğu dönemler itibarıyla izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Belediye Şirketine Ayni Sermaye Transferi Kapsamında Verilen Arsaların Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılmaması

Belediyenin hissedarı olduğu şirkete sermaye artırımını kapsamında ayni olarak verdiği taşınmazlar maddi duran varlık hesap grubunda izlenmeye devam edilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabının işleyişinin açıklandığı 183'üncü maddesinde, duran varlıklar içinde yer alan taşınır ve taşınmaz mallardan sermayeye eklenmek amacıyla mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilenlerin, bir taraftan net değeri bu hesaba, ayrılan amortisman tutarı ilgili amortisman hesabına borç, varlığın kayıtlı değeri ilgili duran varlık hesabına alacak; diğer taraftan duran varlığın net değeri 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Belediye Meclisi'nin 07.02.2022 tarihli ve 15 sayılı Kararı'nda Kemalpaşa Mahallesi 1829 Ada 9 no.lu parsel ile 4777 Ada 5 no.lu parselde yer alan taşınmazların Tarsus İmar Ticaret Limited Şirketi'ne ilave sermaye olarak konulmasında ve bu taşınmazların ilgili şirkete devredilmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar kapsamında 03.05.2023 tarihli muhasebe işlem fişi düzenlenmiş, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına 19.690.500,00 TL borç kaydı yapılmıştır. Buna rağmen sermaye artışı olarak verilen taşınmaz belediye kayıtlarından çıkarılmamıştır. Dolayısıyla belediyenin 2023 yılı bilançosunun maddi duran varlıklar hesap grubu içerisinde yer alan 250 Arazi ve Arsalar hesabında 19.690.500,00

TL hata meydana gelmektedir.

Kamu idaresi 03.05.2024 tarih ve 1341 sayılı muhasebe işlem fişiyle Yönetmelik doğrultusunda işlem yapıldığını bildirmiş olsa da, 2023 yılı bilançosunda maddi duran varlık hesap grubu doğru veri sunmamaktadır.

Şirkete aynı sermaye olarak verilen taşınır ve taşınmaz malların devredilmesinde Yönetmelik hükümlerine riayet edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman İşlemlerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması

Belediyenin maddi duran varlık hesap grubunda kayıtlı bulunan varlıkların bir kısmı için amortisman ayrılmamakta, bazı varlıklar için ise kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesap Grubuna İlişkin İşlemler" başlıklı 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılması gerektiği belirtilmiştir. Anılan Yönetmelik'in "Hesabın Niteliği" başlıklı 202'nci ve "Hesabın İşleyişi" başlıklı 203'üncü maddelerinde; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı, ayrılan amortisman tutarlarının muhasebeleştirilmesinde bu hesaba alacak 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği ifade edilmiştir. 04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde ise; amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı açıklanmıştır.

Belediyenin 2023 yılı kesin mizanı incelendiğinde, bahse konu hesap grubunda yer alan ve toplam değeri 73.056.305,43 TL olan maddi duran varlık için amortisman ayrılmadığı, bununla birlikte 37.570.716,42 TL tutarındaki amortisman tutarının da varlıkların kayıtlı değerinden fazla ayrıldığı görülmüştür. Bu kapsamda, amortisman tabii varlıklar için ayrılmayan ve fazla ayrılan amortisman tutarları, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 630 Giderler Hesabı'nın Belediyenin mali tablolarında hatalı görünmesine yol açmaktadır.

Söz konusu maddi duran varlıklar için gerekli amortisman kayıtlarının yapıldığı ve ilgili birimlerle ortak bir çalışmanın başlatıldığı kamu idaresi tarafından bildirilmiş olsa da, 2023 yılı mali tablolarında hata meydana gelmiş bulunmaktadır.

Mali tabloların tam ve güvenilir bilgi sunması bakımından, amortisman tabi varlıklar için mevzuat hükümlerinin öngördüğü süre, yöntem ve oranlarda amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 4: Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabı'nda İzlenmemesi

Belediye tarafından satın alınan bilgisayar yazılımı, lisans ve benzeri haklar 260 Haklar Hesabı'na kaydedilmeden doğrudan giderleştirilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 210'uncu maddesinde; bu hesabın, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi amacıyla kullanılacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 214'üncü maddesinde ise; bu hesabın, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılacakları süre içerisinde yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hükme bağlanmıştır. 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci bendinde 260 Haklar Hesabı'nda yer alan varlıkların yılsonunda %100 amortisman tabi olacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, belediyenin 2023 yılı içerisinde alımını gerçekleştirdiği toplam 2.071.420,99 TL değerindeki bilgisayar programı, yazılım ve lisansın 260 Haklar Hesabı'na kaydedilmediği ve söz konusu tutarın doğrudan giderleştirildiği görülmüştür. Kamu İdaresi tarafından satın alınan 2.071.420,99 TL tutarındaki hakların doğrudan 630 Giderler Hesabı'na kaydedilmiş olması, 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın gerçek değerleriyle mali tablolarda yer almamasına yol açmıştır.

Yazılım, lisans ve bu nitelikteki diğer varlıkların ilgili hesaba kaydedileceği kamu idaresi tarafından bildirilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, fiziksel varlığı bulunmamakla birlikte belli bir şekilde kullanılan veya yararlanılan bilgisayar yazılımları, lisans ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilere ilişkin harcamaların 260 Haklar Hesabı'nda izlenmesi ve dönem sonunda bu varlıklar için ilgili oran dahilinde amortisman ayrılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatın Yasal Süresi İçerisinde Banka Hesaplarına Geçmemesi

Belediyenin kredi kartları aracılığıyla tahsil ettiği tutarların bir kısmı 20 günü aşan sürelerde hesaplara geçmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının niteliğini açıklayan 73'üncü maddesinde; banka kredi kartları ile yapılan tahsilatlara ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için belirlenen usul ve esaslara uyulacağı belirtilmiştir.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinde ise yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Belediyenin banka hesap ve kayıtları incelendiğinde, bir kamu bankası ile yapılan protokolde taksitli işlemler için 30 günlük bloke süresine yer verildiği, uygulamada ise taksitli işlemlerin yanısıra internet üzerinden yapılan ödemelerde 30 günü aşan sürelerde kurum hesabına geçen tutarların bulunduğu görülmüştür. 2023 yılında kredi kartı ile yapılan işlem toplamı 97.731.556,11 TL'dir. Mevcut uygulama ile idare kredi kartı tahsilatından elde ettiği kazançların bir kısmını en az 10 gün süre ile değerlendirememekte ve kaynaklar üzerinden elde edeceği gelirden mahrum kalmaktadır.

Kamu sermayeli bankalarla görüşmelere başlandığı ve bloke süresi hususunda Yönetmelik hükümlerine uygunluğun sağlanacağı kamu idaresince bildirmiştir.

Kredi kartı ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde kurumun banka hesabına aktarılmasının sağlanması ve protokolün buna uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Yevmiye Kayıtlarının Sıralı Olarak Yapılmaması

Yevmiye defterinde, mali işlemlerin gerçekleşme sırasına uymadan taksimli kayıtlar yapıldığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Kayıt Düzeni ve Kayıt Düzeltmesi*" başlıklı 18'inci maddesine göre; kamu idarelerinin muhasebe birimleri tarafından muhasebe işlemleri, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1" den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedilir. Muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilir. Muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verilir.

Ayrıca Mahalli İdareler Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye Sistemi, Muhasebeleştirme Belgeleri ve Açılış Kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde;

"(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

...

*(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır... "*denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, yevmiye kayıtları sıralı olmalı ve muhasebe kayıtlarında bir değişiklik ancak yeni bir muhasebe kaydıyla yapılabilmektedir.

Yapılan incelemede, muhasebe kayıt sisteminin sıralı gitmediği, 1461/6 gibi taksimli yevmiye kayıtlarının bulunduğu tespit edilmiştir. Söz konusu husus muhasebe kayıtlarında geçmişe dönük işlem yapılmasına imkan tanımaktadır.

Kamu idaresi bu konuda azami hassasiyet gösterileceğini ve aksaklıkların giderileceğini bildirmiştir.

Mali işlemlerin gerçekleşme sırasına uymayan geçmişe dönük kayıt yapılması bir çok hukuki soruna yol açabilecek hata ve hile riskini artırmakta olduğundan muhasebe kayıtlarının yukarıda belirtilen mevzuat hükmü doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Belediyeye Aktarılması Gereken Çevre Temizlik Vergisi Payının Tahsil Edilememesi

Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi (ÇTV) tutarı belediyeye gönderilmemektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin sekizinci fıkrasında; su ve kanalizasyon idarelerinin büyük şehir dahilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde ödeyeceği hükme bağlanmıştır. Anılan maddenin dokuzuncu fıkrasında ise tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarların 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından tahsil edilen ÇTV'den aktarılması gereken ilçe belediyesi paylarına ilişkin olarak 2023 yılı içerisinde herhangi bir bedelin gönderilmediği görülmüştür. İdarenin belediyeye göndermesi gereken tutar 12.898.227,26 TL olup, tahakkuku yapılarak muhasebe kayıtlarında izlenmesi sağlanmıştır. Mevcut durumda belediyenin gelir kaybı söz konusu olmakla birlikte, ilgili tutardan Mersin Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gereken pay da aktarılamamaktadır.

Kamu idaresi, bulgu doğrultusunda ilgili idareye yazı ile bildirim yapıldığını ve tahsilatın sağlanacağını ifade etmiştir.

Belediyenin gelir tahsilatında etkinliğin sağlanması ve yasa hükmünün yerine getirilebilmesi bakımından ÇTV'ye ait tutarın ilgili idareden talep edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Taşınmazların Kaydına İlişkin Formlar İle İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Belediyenin mülkiyetinde ya da kullanımında bulunan taşınmazlara yönelik oluşturması gereken form ve icmal cetvelleri düzenlenmemiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında; kamu idarelerinin, tapu kütüğünde kendi adlarına tescilli olan taşınmazların kaydını bu Yönetmelik'e ekli "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda", tapu kütüğünde kayıtlı olmayan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda", orta malları başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını "Orta Malları Formu'nda", genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını "Genel Hizmet Alanları Formu'nda", tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını ise "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu"nda yer alan bilgileri içerecek şekilde tutacakları belirtilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında da; kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderileceği ve mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek bu Yönetmelik'in 7 no.lu ekinde bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, belediyenin Yönetmelik hükümleri gereğince düzenlemesi gereken form ve icmal cetvellerini düzenlemediği, bu konuya ilişkin herhangi bir çalışmanın da bulunmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi, ilgili birimler arasında koordinasyonun sağlanarak gerekli düzenlemelerin yapılacağını bildirmiştir.

Taşınmazların etkin bir şekilde takibinin sağlanması için söz konusu form ve cetvellerin düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Belediyeye Ait Stadyumun Kiraya Verilmesinde Tahmin Edilen Bedelin Gerçekçi Belirlenmemesi

Belediye mülkiyetinde bulunan ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre

kiralaması yapılan stadyumun, muhammen kira bedeli tespitine ilişkin dayanakların ihale dosyalarında yer almadığı, bu ihalede tahmin edilen bedelin gerçekçi belirlenmediği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesine göre belediyelerin, mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların ve diğer gelir getirici unsurların kiraya verilmesinde, bu Kanun'un hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu Kanun'un "Tahmin edilen bedelin tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinde ise; tahmin edilen bedelin idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı ve sonucunda belirlenen tahmin bedelinin, dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilerek ihale dosyası arasında saklanacağı düzenlenmiştir.

Yine aynı Kanun'un 28'inci maddesinde, uygun bedel, tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere "teklif edilen bedellerin en yükseği" olarak ifade edilmiştir.

Buna göre belediyelerin, gelir getirici bir niteliğe sahip olan taşınmaz ve hakların ihale edilmesinden önce, gayrimenkullerinin kira değerini mevzuata uygun şekilde tahmin ederek tespit etmeleri gerekmektedir. 2886 sayılı Kanun hükümlerine uygun şekilde, ihalenin, tespit edilen muhammen bedelin altında olmayacak şekilde, en yüksek bedelli teklif sahibine verilmesi gerekmektedir. Nitekim 5018 sayılı Kanun'a göre bir kamu kaynağı olan gelirlerin elde edilmesinde görevli ve yetkili olanlar, bu kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden ve kullanılmasından sorumludur.

Yapılan incelemede Belediyeye ait stadyumun bir profesyonel spor kulübüne ihale ile kiralandığı, söz konusu stadyum kira değerinin muhammen bedellerine ilişkin işlemlerin mevzuatın öngördüğü şekilde yapılmadığı, özellikli bir kiralama niteliğinde olan stadyumların kiralanması işi için 3 yerel emlakçıdan kira rayiçlerinin tespiti için fiyat istenerek muhammen bedelin tespit edildiği görülmüştür. Usulüne göre belirlenmeyen muhammen bedel üzerinden, profesyonel spor kulübüne yıllık 1.050,00 TL'ye on yıllığına kiralandığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi halihazırdaki sözleşmenin sona ermesini müteakip yapılacak kiralamanın Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde gerçekleştirileceğini bildirmiştir.

Sonuç olarak özellikli bir kiralama olan stadyumun kiralanması işinde tahmin edilen

bedelin tespiti için mevzuatla belirlenen yöntemlere göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Meslek Odaları Birliğine Taşınmaz Tahsis Edilmesi

Kamu İdaresi ile Mersin Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği arasında protokole bağlanan ortak hizmet projesi kapsamında Mersin Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğine taşınmaz tahsis edildiği anlaşılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde, kamu idarelerinin kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği; Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresinin yetkili olduğu, hüküm altına alınmıştır.

5018 sayılı Kanun'un 47'inci maddesine istinaden çıkarılan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında, belediyelerin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların tahsisini 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin (h) bendine göre yapacağı düzenlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve yetkileri" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde, mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek belediyenin yetkileri arasında sayılmıştır. Yine aynı maddenin altıncı fıkrasında, belediyelerin meclis kararıyla, sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebileceği belirtilmiştir.

Adı geçen Kanun'un "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; "*Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 07.06.2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak*

hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.” hükmü ile, aynı fıkranın (d) bendinde; "Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; belediyeler 5393 sayılı Kanun’un 75’inci maddesine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile bu maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

Yine belediyeler, 5393 sayılı Kanun’un 75’inci maddesine göre de bu maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak belediye meclis kararı ile ancak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilir. Süresi her ne olursa olsun belediyeler, taşınmazlarını bu idarelerin dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, derneklere, sivil toplum kuruluşlarına veya meslek kuruluşlarına, 75’inci maddeye göre doğrudan tahsis edemez, ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak kiralayabilirler.

Yapılan inceleme sonucunda, Belediyeye ait Şehit Mustafa Mahallesi Cengiz Topel Caddesinde bulunan eski maliye binasından dönüştürülen binanın üçüncü katında bulunan 13 bağımsız bölümün Mersin Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğine tahsis edildiği, oradan da bazı esnaf ve sanatkâr odalarının kullanımına bırakıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu mevzuat uyarınca, belediye taşınmazlarının, meslek kuruluşlarına, ortak hizmet projesi kapsamında olsa bile, süresi ne kadar olursa olsun doğrudan tahsis edilmesi mümkün değildir.

Kamu İdaresi, cevabında, Belediye Meclis Kararına istinaden, Belediye ile Mersin Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği arasında ortak hizmet projesi yapılmasına karar verilmiş olup, buna istinaden de protokol yapıldığını, yapılan işlemin doğrudan bir tahsis işlemi olmadığını, mevzuata ve yasal düzenlemelere uygun olarak yapılan ortak hizmet projesi ve protokolü olduğunu ifade etmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresi işlemin doğrudan bir tahsis işlemi olmadığını belirtmişse de yapılan incelemelerde Belediye Meclisince alınan bir tahsis kararının olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; belediyeler kendilerine ait taşınmazlarını, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak belediye meclis kararı ile ancak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilir. Bu idarelerin dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, derneklere, sivil toplum kuruluşlarına veya meslek kuruluşlarına süresi her ne olursa olsun doğrudan tahsis yapılması mümkün olmadığından, Mersin Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine 10 yıllığına tahsis edilen taşınmazın tahsis işleminin iptal edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Muhtelif Nitelikteki Taşınmazların İhale Edilmeden Kullanıma Bırakılması

Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan bir kısmının, hukuki herhangi bir dayanağı olmadan, encümen kararlarıyla, ihalesiz olarak, piyasa rayiçlerinin çok altında bedellerle bazı kişilerin kullanımına bırakıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelerin kiralama işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesinde kiralama süresinin 10 yılı geçemeyeceği, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34'üncü maddesinde, belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların 3 yılı geçmemek üzere kiralanmasında belediye encümenin yetkili olduğu; aynı Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinde ise 3 yıldan fazla kiralamalarda belediye meclisinin yetkili olduğu düzenlenmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden (idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek) ecrimisil isteneceği ve ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının ya da fuzuli şağilin kusurunun bulunmasının aranmayacağı hüküm altına alınmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde de, 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Önceki yıl bulgusunda toplam 61 adet taşınmaz için kiralama ihalesi yapılmadan

kullanıma bırakıldığı tespit edilmişti. Yapılan incelemeler sonucunda, önceki yıl denetimi sonucunda çalışma başlatıldığı, tüm encümen kararlarının ayrı ayrı yeni encümen kararları alınarak iptal edildiği, toplam 37 adet taşınmaz arsasının belediyeye ait olmadığı ancak üzerinde belediyeye ait yapıların bulunduğu, 8 adet belediye taşınmazının işgalîyesinin iptal edildiği, 7 adet park alanında bulunan büfelerin işgalîyesinin de iptal edildiği, ancak toplam 15 adet belediyeye ait yapılar için herhangi bir kira ihalesi yapılmadığı, geriye kalan 9 adet taşınmaz için gerekli ihale ve düzenlemelerin yapıldığı görülmüştür.

Diğer taraftan, toplam 37 adet taşınmaz arsasının belediyeye ait olmayan, ancak üzerinde belediyeye ait yapılar bulunan taşınmazlar için ilgili kurumlar ile iletişime geçilerek mevzuata uygun bir şekilde mülkiyet sorunlarının çözümünü müteakip kira ihalelerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, söz konusu taşınmazlardan 4 adedinin boşaltılarak belediye tarafından teslim alındığını, 3 adedinin de kiraya verildiğini, toplam 39 adet taşınmazın mülkiyetinin belediyeye ait olmadığını, ancak üzerinde belediyeye ait yapıların olduğunu, bu yapılardan bazılarının tahliyesi edilmesine yönelik çalışmaların başlatıldığını, bazılarının imar planı uygulaması, bazılarının da kiralama yöntemiyle mülkiyetinin sorunlarının çözümüne yönelik çalışma başlatıldığını, bu taşınmazların mülkiyet sorunlarının çözümüne müteakip, geriye kalan mülkiyeti belediyeye ait 8 adet taşınmaz ile yetki ve tasarrufu belediyeye ait park alanında kalan 7 adet taşınmazın da mevzuata uygun olanların kiraya verilmesine, uygun olmayanların tahliye edilmesine yönelik çalışmaların devam ettiğini belirtmişlerdir.

Buna göre, düzeltme işlemleri biten yerler olmakla birlikte, halen düzeltme işlemleri tamamlanamayan taşınmazların da mevzuata uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, Belediyeye ait taşınmazların 5393 sayılı Belediye Kanun'unun 18 ve 34'üncü maddeleri doğrultusunda, 2886 sayılı Devlet İhale Kanun'u hükümleri uyarınca söz konusu yerlerin ihale ile kiralanması gerekmektedir.

BULGU 8: Park Alanları Üzerinde Bulunan Yapıların, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde Belirtilen Nitelik ve Ölçülere Uygun Olmaması

Tarsus Belediyesi sınırları içerisinde yer alan park ve rekreasyon alanları üzerindeki betonarme ve kagir binaların Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde belirtilen şartlara uygun olmadığı görülmüştür.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği’nin “Parsel kullanım fonksiyonlarına göre yapılaşma koşulları” başlıklı 19’uncu maddesinin “c” fıkrasında;

“Park alanları: Bu alanlarda encümen kararıyla;

1) Açık havuz/süs havuzu, açık spor ve oyun alanı, genel tuvalet, pergola, kameriye

2) 1000 m² ve üzeri parklarda ahşap veya hafif yapı malzemelerinden yapılmak, kat adedi 1’i, yüksekliği 4.50 metreyi ve açık alanları dâhil taban alanları toplamda %3’ü, her birinin alanı 15 m²’yi geçmemek kaydıyla çay bahçesi, büfe, muhtarlık, güvenlik parkın ihtiyacı için gerekli olan asgari ölçülerdeki trafo, parkın işlevini bozmayacak şekilde beton veya betonarme temel içermeyen spor aletleri,

3) Tabii veya tesviye edilmiş toprak zemin altında kalmak üzere, ağaçlandırma için TSE standartlarında öngörülen yeterli derinlikte toprak örtüsünün sağlanması, giriş çıkışının parkın giriş çıkışından ayrı olması ve parkın ihtiyacı için Otopark Yönetmeliği ekindeki en az otopark miktarları tablosundaki benzer kullanımlar dikkate alınarak belirlenecek miktarı aşmamak kaydıyla kapalı otopark,

4) 10.000 m² üzerindeki parklarda, açık alanları dâhil taban alanları, (2) numaralı alt bentte belirtilenler de dâhil toplamda %3’ü geçmemek üzere muvakkat yapı ölçülerini aşmayan meşit,

5) 5000 m² ve üzeri parklarda parkın işlevini bozmayacak şekilde açık alanları dâhil taban alanları (2) numaralı alt bentte belirtilenlerle birlikte toplamda %3’ü geçmemek, muvakkat yapı ölçülerini aşmamak ve tek binada olmak kaydıyla trafik güvenliği alınarak kamuya ait 112 acil ambulans istasyonu ile aile sağlığı merkezi, beton veya betonarme temel içermeyen, ilgili Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun yürüyüş ve koşu parkuru,

6) 2500 m² üzeri parklarda parkın işlevini bozmayacak şekilde, açık alanları dâhil taban alanları (2) numaralı alt bentte belirtilenlerle birlikte toplamda % 3’ü geçmemek, muvakkat yapı ölçülerini aşmamak kaydıyla kamuya ait aile sağlığı merkezi,

yapılabilir.

ç) Piknik ve eğlence (rekreasyon) alanları: Bu alanlarda encümen kararıyla;

1) Bodrum katlar dâhil yapı inşaat alanı toplamda %5’i, her biri için muvakkat yapı

ölçülerini aşmayan çok amaçlı salon, mescit, lokanta, kahvehane, çay bahçesi, büfe,

2) *Açık otopark ile tabii veya tesviye edilmiş toprak zemin altında kalmak üzere, ağaçlandırma için TSE standartlarında öngörülen yeterli derinlikte toprak örtüsünün sağlanması ve rekreasyon alanı ihtiyacı için Otopark Yönetmeliği ekindeki en az otopark miktarları tablosu dikkate alınarak belirlenecek miktarı aşmamak kaydıyla kapalı otopark,*

3) *Toplam kullanım alanı, rekreasyon alanının %5'ini geçmemek üzere güreş, tenis, yüzme, mini golf, otokros, gokart ve benzeri spor alanları ve çocuk oyun parkları,*

4) *Tuvalet, çeşme, pergola, kameriye, mangal, piknik masası,*

5) *Alanın işlevini bozmayacak şekilde beton veya betonarme temel içermeyen spor aletleri ile ilgili Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun yürüyüş ve koşu parkuru,*

yer alabilir.”

“Kamu alanlarında yapılacak yapılarda ruhsat” başlıklı 56'ncı maddesinin 2'nci maddesinde;

“Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılar; uygulama imar planlarında o maksada tahsis edilmiş ve mülkiyeti belgelenmiş olmak kaydıyla ilgili idarelerden avan projelere göre yapı ruhsatı alınarak inşa edilir.” hükümlerine yer verilmiştir.

2017 yılında Resmi Gazete'de yayınlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği hükümlerinde; parklar 1000, 2500, 5000, 10000 m² ve üzeri olarak sınıflandırılmış buralarda belediye encümen kararı ile kat adedi 1, yükseklik 4.5 m, taban alanı 15 m²'yi toplamda park alanının %3'ünü geçmeyecek şekilde ahşap veya hafif malzemedен olmak kaydıyla çay bahçesi, büfe, muhtarlık, güvenlik kulübesi yapılabileceği ifade edilmiş bunların yanı sıra 10.000 m²'yi aşan parklarda bahsi geçen yapılara ilaveten mescit, 5.000 m²'yi aşan yerlerde aile sağlık merkezi, 112 acil istasyonu, beton veya betonarme temel içermeyen koşu veya yürüyüş parkuru yapılabileceği de belirtilmiştir.

Ayrıca parklar dışında piknik ve rekreasyon alanlarında, inşaat alanı, rekreasyon alanının %5'ini geçmeyecek şekilde çok amaçlı salon, mescit, lokanta, kahvehane, çay bahçesi, büfe, güreş, tenis, yüzme, mini golf, otokros, gokart ve benzeri spor alanları ve çocuk oyun parkları, tuvalet, çeşme, pergola, kameriye, mangal, piknik masası, alanın işlevini bozmayacak şekilde beton veya betonarme temel içermeyen spor aletleri ile ilgili Bakanlıkça

belirlenen usul ve esaslara uygun yürüyüş ve koşu parkuru yapılabileceği ifade edilmiştir.

Tarsus Belediyesi ilçe sınırları içerisinde toplam 58 adet park alanının bulunduğu, bunlardan 30'u üzerindeki yapıların Belediye kullanımında olduğu, yapıların betonarme ve taban alanlarının 15 m²'yi aştığı ve içerisinde yer alan düğün salonu, market, gençlik merkezi kadın dayanışma evi, taziye evi gibi yapıların Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde belirtilen yapılar içerisinde yer almadığı görülmektedir.

Kiralama yolu ile şahısların kullandığı yapılar incelendiğinde taban alanı 380 m² kafe, 227 m² ofis binası olmak üzere 1.515 m² halı saha, 430 m² kafe 192 m² pastahane, 70 m² ressamlar binası gibi yapıların bulunduğu, söz konusu yapıların taban alanlarının 15 m²'nin üzerinde ve prefabrik olmadıklarından Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde sayılan yapılar arasında bulunmadıkları anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, toplam 58 adet yapıdan 27 adedinin Belediye tarafından kullanıldığını, 11 adedinin belediye tarafından kiraya verildiğini, 6 adedinin boş olduğu ve belediyenin tasarrufunda olduğunu, 1 adedinin belediye tarafından ortak hizmet projesi ile verildiğini, 13 adedinin ise herhangi bir kira sözleşmesine bağlı olmadan muhtelif şahıslar tarafından kullanıldığını, belediye tarafından bu taşınmazların kullanıcılarının tahliye edilmesine yönelik çalışmanın devam ettiğini, taşınmazların belediye tarafından teslim alınmasını müteakip, kira süreleri devam eden yerlerin de kira sürelerinin sona ermesini müteakip, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde belirtilen şartlara uygun hale getirileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, söz konusu yapılar mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup, yeşil alanlar, mahalli halkın faydalandığı yerler olduğundan yapılaşmanın asgari düzeyde olması gerekmekte, dolayısıyla parklar, piknik ve rekreasyon alanları üzerindeki yapılar Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'ne uygun hale getirilmelidir.

BULGU 9: Vadesi Geçtiği Halde Tahsil Edilmeyen Bazı Kira Alacakları İçin İcra İşlemlerinin Başlatılmaması

Belediye tarafından tahakkuk ettirilip tahsil zamanı geçmiş olmasına rağmen bazı kira alacaklarının tahsil edilmediği ve bu kira alacakları için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra takibi başlatılmadığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Kanunun şümulü"

başlıklı 1’inci maddesinde, belediyelere ait vergi, resim, harç, para cezası gibi asli ile faiz gibi fer’i amme alacakları hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Kamu idarelerinin, kira gelirleri ile sözleşme, haksız fiil ve haksız iktisaptan kaynaklanan alacakları için ise genel esaslara göre işlem yapıldığından bu nitelikteki alacaklar hakkında 6098 sayılı Borçlar Kanunu ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri geçerlidir.

İcra ve İflas Kanunu’nun 143’üncü maddesinde de; “*Alacaklı alacağının tamamını alamamış ve aciz vesikası düzenlenmesi için gerekli şartlar yerine gelmişse, icra dairesi kalan miktar için hemen bir aciz vesikası düzenleyip alacaklıya ve bir suretini de borçluya verir; bu belgeler hiçbir harç ve vergiye tabi değildir. ... Bu borç, borçluya karşı, aciz vesikasının düzenlenmesinden itibaren yirmi yıl geçmesiyle zamanaşımına uğrar*” hükümleri bulunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 38’inci maddesinde; Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda, Belediyenin kiracısı olan kişilerden toplam 104.259,56 TL kira alacağının vadesi geçtiği halde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra takibi başlatılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 8 : Vadesi Geçen Kira Alacakları Tablosu

	ADRES	TUTAR	
1	Tekke/Wc	3.620,00	ÖDENMEDİ
2	Yarbayşemsettin/Wc	3.620,00	ÖDENMEDİ
3	Anıt/Wc	2.750,00	ÖDENMEDİ
4	Şehitishak/Wc	3.620,00	ÖDENMEDİ
5	Yeni Mah No:127/2v 021	9.030,00	ÖDENMEDİ
6	Yeni Mah No:127/2y 022	9.030,00	ÖDENMEDİ
7	Kırklarsırtı Zmn 04	6.420,00	ÖDENMEDİ
8	Petrol İstasyonu/Fevziçakmak	51.965,00	ÖDENMEDİ
9	Kırklarsırtı/Sportesisi	7.102,28	ÖDENMEDİ
10	Eskiömerli/Sportesisi	7.102,28	ÖDENMEDİ
	TOPLAM	104.259,56	

Kamu idaresi cevabında, ekli listedeki alacaklar ile bundan sonra ortaya çıkacak vadesi geçen kira alacaklarını doğrudan Hukuk İşleri Müdürlüğüne bildirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, kira alacakları gibi İcra İflas Kanunu hükümlerine göre takip edilen alacaklarda alacağın alınamaması halinde icra işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 10: Spor Kulübü Niteliğinde Olan Derneklere Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsislerinin İptal Edilmesine Karşın Fiilen Kullandırılmaya Devam Edilmesi

Kamu İdaresinin mülkiyetinde bulunan ancak geçmiş yıllarda mevzuata aykırı bir şekilde spor kulübü niteliğindeki derneklere tahsis edilen taşınmazların tahsis işleminin iptal edilmesine rağmen fiilen kullandırılmaya devam edildiği ve tahliyesine ilişkin herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; belediye taşınmazlarının satışının, kiralanmasının, gayri ayni hak tesisinin bu Kanun'a göre yapılacağı düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; taşınmazların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, tespit tarihinden itibaren geriye doğru 5 yılı geçmemek üzere Kanun'da belirtilen usule göre tespit edilecek ecrimisilin isteneceği ve idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği, ecrimisil talep edilebilmesi için de idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmeyeceği ve füzuli şağilin kusuru aranmayacağı hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belediye mallarına karşı suç işleyenlerin, Devlet malına karşı suç işlemiş sayılacağı, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı düzenlenmiştir.

Kamu İdaresine ait olan 44 ada 1 sayılı parsel 6863 m² taşınmazın tamamının 07/02/2003 tarih ve 24 sayılı Belediye Meclisi Kararı ile bedelsiz olarak Tarsus Tenis İhtisas Kulübü Derneğine tahsis edildiği, bu tahsis işleminin 06.10.2020 tarih ve 88 sayılı Belediye Meclisi Kararı ile iptal edildiği görülmüştür. Yine aynı şekilde İdareye ait olan ve imar planında akaryakıt istasyonu olarak ayrılan 30 ada 17 nolu parsel taşınmazın 01.07.2005 tarih ve 8 sayılı Belediye Meclisi Kararı ile Tarsus İdman Yurdu Spor Kulübü Derneğine yıllık 1.000,00 TL bedelle tahsis edildiği, bu tahsis işleminin de 02.07.2019 tarih ve 65 sayılı Belediye Meclisi Kararı ile iptal edildiği görülmüştür.

Yerinde ve fiili olarak yapılan incelemede Tarsus Tenis İhtisas Kulübü Derneğine tahsis edilen taşınmazın adı geçen dernek tarafından özel bir işletme gibi işletildiği, taşınmaz üzerine

yapı ruhsatı olmayan yapıların yapıldığı, ayrıca söz konusu taşınmaz üzerinde yine yapı ve işyeri ruhsatı olmayan bir kafenin kira karşılığında üçüncü bir kişiye işletirildiği görülmüştür. Diğer taraftan profesyonel bir spor kulübü olan Tarsus İdman Yurdu Spor Kulübü Derneğine yıllık 1.000,00 TL bedelle tahsis edilen taşınmazın spor kulübü derneği tarafından aynı yıl içinde akaryakıt istasyonu işletmek üzere aylık 3.000,00 TL karşılığında üçüncü bir kişiye kiralandığı görülmüştür.

Mevzuata aykırı olarak tahsis edilen taşınmazların belediye meclisi kararlarıyla tahsislerinin iptal edilmesine karşın, adı geçen dernekler tarafından yukarıda da yer verildiği üzere kazanç getirici şekilde kullanılmaya devam edildiği ve İdarenin, taşınmazlara ilişkin tahliye işlemlerine başlamadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, Tarsus Tenis İhtisas Spor Kulübü adına, tahsis iptal tarihi olan 06.10.2020 tarihinden 08.12.2022 tarihine kadar geçen dönem için 635.172,96 TL ecrimisil tahakkuku yapıldığını, Tarsus Tenis İhtisas Kulübü tarafından ecrimisil bedelinin iptaline yönelik dava açıldığını, davanın devam ettiğini, ayrıca, taşınmazdan tahliyesi istenildiğini, tahliye işlemine devam edilmekte olduğunu, Tarsus İdman Yurdu Spor Kulübü Derneğine tahsis edilen taşınmaz için idare tarafından taşınmazın kullanıcısı olan akaryakıt şirketi adına, tahsis iptal tarihi olan 02.07.2019 tarihinden 27.12.2022 tarihine kadar geçen dönem için 868.224,31 TL, ayrıca 28.12.2022 tarihinden 19.12.2023 tarihine kadar geçen dönem için 503.227,50 TL ecrimisil tahakkuk ettirildiğini ve tahsilatlarının yapıldığını, ayrıca, taşınmazdan tahliye edilmesi için, 28.03.2023 tarihli yazı ile talepte bulunulduğunu, sürecin devam ettiğini belirtmişlerdir. Dolayısıyla ecrimisil tahsilatları kısmi olarak yapılabilmiş ve tahliye işlemleri tamamlanamamıştır. Eksik kalan ecrimisillerin tahsil edilmesi ve tahliye işlemlerinin sonuçlandırılması sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, tahsis iptaline rağmen İdareye teslim edilmeyen taşınmazlar için tahsisin iptalinin tebliğinden itibaren ecrimisil hesaplanarak tahsil edilmesi ve İdarenin talebiyle, mülkiye amirince en geç 15 gün içinde işgalci durumda olanların tahliye ettirilerek, taşınmazların İdareye teslim edilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Gecekondu Fonu Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması

Gecekondu fonu gelirleri dönem içerisinde cari harcamaları karşılamak amacıyla kullanılmıştır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi

Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Satış Bedelinin Ödenmesi, Satış Bedelinden Pay Verilmesi, Belediyelere Devir" başlıklı 5'inci maddesinin beşinci fıkrasında, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'unun, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı, kalan kısmından ise ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay verileceği ve bu payların tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılması gerektiği belirtilmiştir.

775 sayılı Kanun'un; "Fonların Teşkili ve Kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı ifade edilmiş, izleyen 13'üncü maddesinde ise toplanan bu tutarın harcanabileceği alanlar sayılmıştır.

Yapılan incelemede, hesapta toplanan tutardan 2023 yılı içerisinde 1.300.000,00 TL'nin vergi borcunu ödemek amacıyla kullanıldığı, sonrasında ilgili tutarın yerine konulduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında izleyen dönemlerde bu hesabın amacı dışında kullanılmayacağını ifade etmiştir.

4706 ve 775 sayılı Kanunlarda belirtilen payların mevzuatında belirtilen yerlere harcanmasını temin ve takip açısından fon hesabının amacı dışında kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 12: Harcama Yetkilisi Mutemedi Olmayan Kişilere Avans Verilmesi

Ön ödeme işlemlerinde harcama yetkilisi mutemedi olarak görevlendirilmeyen kişilere avans açılmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Ön Ödeme başlıklı 35'inci maddesinde, Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği belirtilmiş, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ön ödeme şekilleri, devir ve mahsup işlemleri, yapılacak ön ödemelerin idareler ve gider türleri itibarıyla miktarı ve oranlarının belirlenmesi, zorunlu hallerde yapılacak harcamalar için ön ödemenin

tutarı ve mahsup süresi, mutemetlerin görevlendirilmesi ve diğer işlemlere ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda çıkarılan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Mutemet Görevlendirilmesi" başlıklı 9'uncu maddesinde kamu idarelerinin bütçesinde kendisine ödenek tahsis edilen her bir merkez harcama birimi için yalnızca bir mutemet görevlendirebileceği, ödenek gönderme belgesiyle ödenek verilen harcama yetkililerinin ise kendilerine bağlı her birim için yine birer mutemet görevlendirebileceği ifade edilmiştir. Harcama yetkilisi mutemetlerinin sorumluluklarını düzenleyen 11'inci maddesinde ise mutemetlerce süresi içinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı, kanunen geçerli bir mazereti olmaksızın avanslarını süresinde mahsup etmeyen mutemetler hakkında ise ayrıca tabi oldukları personel mevzuatının disiplin hükümlerine göre de işlem yapılacağı hükmü bulunmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 160 İş Avans ve Kredileri Hesabının niteliğini düzenleyen 125'inci maddesinde kurumun her bir harcama birimi için ayrı ayrı mutemet görevlendireceği, harcama yetkilisinin ilk görevlendirmede ve değişiklik halinde mutemetlerin adını, soyadını ve unvanlarını, bir yazı ile ilgili birime bildireceği ve bu yazıların bir dosyada saklanacağı belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, harcama yetkilisi mutemedi olarak herhangi bir görevlendirmesi bulunmayan kişilere ön ödeme işlemleri kapsamında avans ve/veya kredi açılmayacağı açıktır. Belediyenin avans işlemlerinin incelenmesi neticesinde personel çalıştırılmasında dayalı hizmet alımı kapsamında Tarsus İmar Ticaret Limited Şirketi'nden temin edilen 9 personele toplam 177.194,163 TL avans açıldığı görülmüştür. Söz konusu personelin kamu görevlisi olmamaları nedeniyle süresinde kapatılmayan avanslar hususunda disiplin hükümlerinin uygulanması mümkün olmayacaktır.

Kamu idaresi, her bir harcama birimi için ayrı ayrı mutemet görevlendirilerek sadece ilgili memur personele avans verileceğini bildirmiştir.

Ön ödeme işlemlerinde mevzuatın öngördüğü esaslar çerçevesinde görevlendirme yapılması gerekmektedir.

BULGU 13: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Belediye bünyesindeki işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmaması nedeniyle birikmiş yıllık izin süreleri bulunmaktadır.

4857 sayılı Kanun'un 59'uncu maddesinde, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliğinde de Kanun'a uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Anılan Kanun'un 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu hükmü çerçevesinde yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

Belediyede görevli 135 kadrolu işçinin yıllık izin kullanımları incelendiğinde 35 işçinin 100 gün ve üzeri yıllık izin süresinin mevcut olduğu görülmüştür. 5 işçinin ise 300 gün ve üzeri yıllık izni mevcuttur. Toplamda 135 işçinin kullanılmayan yıllık izin süresi 13.089 gündür. Mevcut durum itibarıyla, olası emeklilik veya iş akdinin sonlandırılması hallerinde işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden, belediye açısından ek bir mali külfet söz konusu olacaktır.

Kamu idaresi, yıllık izinlerini kullanmayan işçilerle ilgili olarak çalıştıkları birim müdürlerine yazılı olarak bilgilendirme yapıldığını ve yürütülen hizmetlerde herhangi bir aksamaya neden olmayacak şekilde bu izinlerin kullandırılacağını bildirmiştir.

İşçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 14: Otopark Yönetmeliği Gereğince Alınan Bedellerin Amacı Dışında Kullanılması

Belediye tarafından Otopark Yönetmeliği gereğince alınan bedeller ,otopark tesisi dışında belediyenin nakit ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmaktadır.

22.02.2018 tarih ve 30340 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Otopark Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinde otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı, söz konusu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanacağı, 13'üncü maddesinde ise otopark hesabında toplanan tutarın belediyelerin kendi kaynaklarından ayıracağı tahsisatla birlikte, tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılacağı, otopark hesabında toplanan meblağın ise otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamayacağı belirtilmiştir.

Otopark Yönetmeliğinin uygulanmasına ilişkin yapılan incelemelerde, bir kamu bankasından hesap açılmasına rağmen hesapta bulunan tutara herhangi bir faiz uygulanmadığı, dönem içerisinde belediyenin anlık nakit ihtiyacı ortaya çıktığı durumlarda diğer amaçlarla kullanıldığı ve sonrasında kullanılan tutarın yerine koyulduğu görülmüştür. Söz konusu uygulama mevzuata aykırılık teşkil etmesinin yanısıra, nakit ihtiyacının yoğun olduğu dönemlerde hesaptaki tutarın yerine koyulamaması riskini beraberinde getireceği gibi, faiz gelirinden de mahrum kalınmasına yol açmaktadır.

Kamu idaresi, nakit yetersizliği nedeniyle söz konusu hesabın kullanıldığı ve yerine koyulduğunu bildirmiş, izleyen süreçte amaç dışı kullanım yapılmayacağını ifade etmiştir.

Otopark bedellerinin münhasıran otopark ihtiyacı için kullanılmak üzere, özel bir fon şeklinde değerlendirilmesi ve bu hesaba ilişkin işlemlerin Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

BULGU 15: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Belediye ile yetkili sendika arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuatında yer almayan muhtelif düzenlemelere yer verilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde, Belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, ödenebilecek aylık tutarın, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu

Sözleşme Kanunu'na göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçemeyeceği ve anılan Kanun'da öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenebileceği ifade edilmiştir.

4688 sayılı Kanun'un "Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması" başlıklı 32'nci maddesinde; 27.06.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nın Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabileceği ve bu sözleşmenin mezkûr Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı, bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamayacağı hükmüne yer verilmiştir. Diğer yandan, 4688 sayılı Kanun hükümleri uyarınca 2022 ve 2023 yılları için 6'ncı Dönem Toplu Sözleşmenin imzalanması üzerine alınan "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar" başlıklı 4'üncü bölümünün "Sosyal Denge Tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinde 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı belirlenmiş; Karar'ın "Genel Hükümler" başlıklı birinci kısmının 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında bu kararda düzenlenmeyen mali ve sosyal haklar hakkında ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı belirtilmiştir.

Belediye ile yetkili sendika arasında akdedilen ve 01.01.2022-31.12.2023 tarih aralığını kapsayan sözleşmede aşağıdaki hususlara yer verilmiştir.

-“Sosyal Çalışmalara Yardımcı Olmak” başlıklı 10'uncu maddede, belediyenin sendikaya salon, araç ve gereç temini sorumluluğu yüklenmiş,

-“Sendika Yöneticisi ile Temsilcilerinin İşyeri Sendikal Çalışmaları” başlıklı 13'üncü maddede, sendika temsilcilerinin amirine bilgi vermek, işlerini aksatmamak kaydıyla sendikal faaliyetler için işyerlerinden ayrılabilmesi veya belediyenin göstereceği amaca uygun bir mekanda toplantı yapabileceği belirtilmiş,

-“Sendikal İzinler” başlıklı 15'inci maddede, sendika faaliyetlerine katılmak için ilgili personellere yasal izinler haricinde yılda 20 iş gününe kadar izin verileceği düzenlenmiş,

-“Diğer Haklar ve Ücretli İzinler” başlıklı 16’ncı maddede, bazı önemli gün ve haftalarda çalışanlara ücretli izin verilebileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre belediye başkanı ile sendika temsilcisinin yetkileri ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlar içinde tespit etmeye ilişkindir.. Bu nedenle, sosyal denge tazminatı sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler koyulması söz konusu yetkinin aşılması anlamına gelmektedir.

Kamu idaresi, sözleşmede sosyal denge tazminatı ile ilgisi bulunmayan hükümlerin uygulanmadığını, izleyen dönemlerde imzalanacak olan sosyal denge sözleşmesinde, bulgulara ilişkin önerilerin dikkate alınacağını bildirmiştir.

Belediye ile yetkili sendika arasında izleyen dönemlerde imzalanacak sosyal denge sözleşmelerinde kapsam sınırlamasına uyulması gerekmektedir.

BULGU 16: Tasarruf Tedbirlerine Uygun Olmayan Alımların Yapılması

Belediyenin muhtelif alımlarında tasarruf tedbirlerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Genelgesi hükümlerine uyulmamaktadır.

Cumhurbaşkanlığı tarafından kamu kaynaklarının maksadına uygun azami tasarruf prensiplerine riayet edilerek kullanılması amacıyla 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 2021/14 Tasarruf Tedbirleri konulu Genelge yayımlanmıştır. Söz konusu Genelge’nin “Kapsam” başlıklı bölümünde, diğer idarelerle birlikte belediyelerin de bütçeleri veya tasarruflarındaki diğer kaynaklardan yapacakları yurt içi ve yurt dışı harcamaları ile taşınır ve taşınmazların kullanılmasında Genelge’de yer alan tedbirlere uyması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Genelge’nin Basın ve Yayın Giderleri başlıklı bölümünde, idare faaliyetlerini tanıtmaya yönelik rapor, kitap, dergi, bülten ve benzeri yayınların basılmayacağı belirtilmiştir. Temsil, Tören, Ağırhama ve Tanıtım giderleri başlıklı bölümünde ise uluslararası toplantılar ile milli bayramlar hariç açılış, konferans, seminer, yıl dönümü ve benzeri kutlama ve organizasyonlara ilişkin faaliyetler nedeniyle gezi, kokteyl, yemek ve benzeri davetlerin düzenlenmeyeceği, hediye verilmeyeceği ve diğer adlar altında ödeme yapılmayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, mevzuat gerekleri dışında kurum ve kuruluşların tasarrufları altında bulunan kaynaklardan ajanda, takvim, plaket, hediye, eşantıyon basım ve dağıtım türü işlerin de yaptırılmayacağı yine Genelge’de yer almaktadır.

Belediyenin baskı ve cilt giderleri ile temsil, tören ağırlama ve tanıtım giderlerinin incelenmesi sonucunda yukarıda belirtilen Genelge hükümleri ile bağdaşmayan alımların yapıldığı görülmüştür. Şöyle ki, aylık olarak yayımlanan Tarsus Bülteni Basım işi için 2023 yılında toplam 3.774.240,00 TL, broşür yaptırılması işi için 501.000,00 TL, Tarsus kent dergisi bastırılması işi için 988.800,00 TL, hediye tablo ödemesi için 159.300,00 TL, hediye heykel ödemesi için 507.400,00 TL, makam misafirlerine hediye edilmek üzere ahşap cezerye kutusu alımı işi için 382.800,00 TL, Gazeteciler Günü etkinlikleri kapsamında verilmek üzere hediye paketi alımı işi için 300.000,00 TL, çeyrek altın alımı için ise 358.800,00 TL ödeme yapılmıştır. Bahse konu alımlar, Genelge hükümlerine aykırılık taşıdığı gibi kaynak kullanımında etkinliği ve verimliliği de sınırlamaktadır.

Kamu idaresi birimlerin konuyla ilgili olarak bilgilendirildiğini, Genelge hükümlerine uygunluğun sağlanacağını bildirmiştir.

Genelge hükümlerine uygunluğun sağlanarak kamu kaynaklarının maksadına uygun ve tasarruf prensiplerine azami ölçüde riayet edilerek kullanılması gerekmektedir.

BULGU 17: Uçak Bileti ve Konaklama Hizmeti Alımlarında Çeşitli Sorunlar Olması

Belediye adına alınan uçak bileti ve konaklama hizmeti alımlarında çeşitli sorunlar bulunduğu görülmüştür.

Buna göre,

- Tüm uçak bileti ve konaklama hizmetlerinin aynı firmadan alındığı,
- Uçak biletlerinde sadece rezervasyon ekranının çıktısı üzerinden fiyat hesabı yapıldığı ve bu fiyatların mevcut havayolları fiyatlarına göre yüksek olduğu,
- Uçuşlardan birinin business class olduğu,
- Tarsus Belediye Spor Kulübü Kadın Voleybol takımının iki yabancı oyuncusuna ülkerine dönüş uçak bileti alındığı (Nairobi, Belgrad),
- Yine kadın voleybol takımının İstanbul şehrinde yapacağı maç için konaklama bedelinin karşılandığı, ancak söz konusu konaklamanın üç gece olduğu,

görülmüştür.

Uçak biletleri için yaklaşık maliyet oluşturulurken piyasa fiyat araştırması olan şirketlerin nihai olarak teklif vermediği ve alımların sadece tek firmadan alındığı görülmüştür. Söz konusu firma uçak biletlerinde sadece rezervasyon ekranının çıktısını fiyat hesabına koymakta olup, fiyatların mevcut havayolları fiyatlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca uçuşlardan biri mevzuata aykırı olarak business clasıtır.

Amatör spor kulüplerinin konaklama, ulaşım vb. gibi çeşitli ihtiyaçlarının belediyeler tarafından karşılanması mevzuata göre mümkündür. Spor kulüplerinin spor müsabakaları için yaptıkları ulaşım ve konaklama giderleri de bunlar içerisinde yer almaktadır. Ancak ortada bir spor müsabakası olmadan iki oyuncunun (Mayıs 2023 tarihinde) 29.809,00 TL'lik ülkelerine dönüş uçak biletlerinin alınması mevzuata uygun değildir.

Yine kadın voleybol takımının İstanbul şehrinde yapacağı maç için konaklama hizmetinin ödendiği görülmüştür. Sportif müsabakalarda takımlar deplasman şehirlerinde genel olarak bir gece konaklamaktadır. Ancak burada üç gece için tüm takımın konaklama bedeli ödenmiştir. Buradaki uygulama sportif müsabakayı destekleme hedefini aşmıştır.

Kamu idaresi, konuyla ilgili denetimler ve uygulanacak kısıtlamalarla mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapacağını bildirmiştir.

Uçak bileti ve konaklama hizmet alım işlemlerinin mevzuata uygun olması, en ekonomik şekilde temin edilmesi, sportif faaliyet desteklerinin mevzuat sınırları içerisinde kalması gerektiği düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bulgu 10: Spor Kulübü Niteliğinde Olan Derneklere Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsislerinin İptal Edilmesine Karşın Fiilen Kullanılmaya Devam Edilmesi	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu kısmen de olsa devam ettiğinden rapora alınmıştır.
Bulgu 7: Muhtelif Nitelikteki Taşınmazların İhale Edilmeden Kullanıma Bırakılması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu kısmen de olsa devam ettiğinden rapora alınmıştır.
Bulgu 5: Belediyeye Ait Stadyumun Kiraya Verilmesinde Tahmin Edilen Bedelin Gerçekçi Belirlenmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu 2023 yılında da devam ettiğinden rapora alınmıştır.
Bulgu 9: Vadesi Geçtiği Halde Tahsil Edilmeyen Bazı Kira Alacakları İçin İcra İşlemlerinin Başlatılmaması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu kısmen yerine getirildiğinden rapora alınmıştır.
Bulgu 6: Meslek Odaları Birliğine Taşınmaz Tahsis Edilmesi	2022	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam ettiğinden raporda yer verilmiştir.
Bulgu 8: Park Alanları Üzerinde Bulunan Yapıların, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde Belirtilen Nitelik ve Ölçülere Uygun Olmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yerine getirilmediğinden rapora alınmıştır.